

Møte om:	Møte i Transfusjonsrådet	Referat
Møteleder:	Anne Rø	
Dato:	30. oktober 2018 kl. 10-14	
Referent:	Helsedirektoratet	
Saksnr:	17/31332	

Tilstede:

Anne Rø
Bjørge Kari Bolstad
Kirsti Ørneseide
Abid Hussain Lhon
Geir Hetland
Jens Kronborg
Rikard Rykkvin
Oddny Remlo
Anne Marte Bakken Kran
Aurora Espinosa
Teresa Risopatron Knutsen
Ingunn Reite
Torunn Oveland Apelseth

Fra Helsedirektoratet:

Anne Forus
Eva Elander Solli
Marit Kildal
Ingeborg Hagerup-Jenssen

06/2016 Transfusjonsveilederen (oppfølging fra forrige møte)

- Helsedirektoratet orienterte om status og plan for videre arbeid og fremdrift. Grunnet bemanningssituasjonen i Helsedirektoratet ligger vi litt etter tidsplanen som ble presentert i forrige møte.
- Oppbygging av veilederen må være i tråd med Helsedirektoratet sin mal. Denne type dokumenter lages nå for digitalt format, men med mulighet for utskrift i pdf-format.
- Det ble demonstrert hvordan veilederen vil se ut og bygges opp i nytt digitalt format, og hvordan man kan navigere i denne.
- Noen av deltakerne påpekte at veilederen har utviklet seg siden 2005 med stadig oppdatering av faglige anbefalinger – men det har ikke blodforskriften. Helsedirektoratet vil gjerne ha beskjed dersom noen ser at konkrete bestemmelser i

forskriften ikke samsvarer med veilederens anbefalinger for å kunne vurdere behov for forskriftsendringer.

- Videre prosess nå blir at Aurora og arbeidsgruppen i november skal arbeide med å få innholdet i den versjonen som ble presentert i forrige møte inn i nytt format. Deretter trenger Helsedirektoratet noe tid på å gjennomgå det hele før Rådet får en versjon på internhøring. Rådet gir så direktoratet en samlet tilbakemelding innen tre uker, deretter kan veilederen sendes på ekstern høring.
- Både i forbindelse med høringen og når endelig veiledere legges ut på nett vil Helsedirektoratet sørge for god leseveiledning så blodbankene ser hva som er nytt siden sist samt hvor i det nye formatet de ulike deler av dagens transfusjonsveileder kan gjenfinnes.

08/2018 Blodgivning ved behov for tolk (oppfølging fra forrige møte)

- Hdir orienterte kort om den konkrete saken fra forrige møte som nå er klaget videre (av Tolkeforbundet) til Diskrimineringsnemnda. Rådet vil bli informert straks det foreligger uttalelse derfra.
- Hdir informerte om to kjennelser fra lagmannsretten i det som synes være relevante saker: To personer som ble utelukket fra å være meddommere pga hhv nedsatt syn og hørsel. I og med behov for særlig tilrettelegging/ikke personlig egnet konkluderte retten med at det ikke er diskriminering at disse ikke får være meddommere.
- Rådet mener ny veileder bør åpne for bruk av tolk, men at det må være opp til den enkelte blodbank å avgjøre om de kan tilby dette. Totalvurdering av ressursbruk, tilgang på profesjonell tolk osv. vil spille inn. Dette gjelder så vel for døve som for personer som ikke snakker norsk. Se også sak 09/2018.
- Blodgiver kan ikke kreve at blodbanken skal tilby tolk.
- Foreslås "rund formulering" i ny veileder å la "det praktiske må være på plass", og at beslutningen overlates til den enkelte blodbank. Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder for bruk av tolk som det kan lenkes til.

01/2018 Krav til norsk fødselsnummer for å kunne gi blod i Norge? (oppfølging fra forrige møte)

- Hdir har kontaktet Folkeregisteret som uttaler at blodbanken kan ringe dem og opplyse om D-nr, og de vil da se nytt fødsels- og personnummer registrert i sine registre. Det er vanskeligere å sjekke om en person som har fått norsk fødsels- og personnummer tidligere har hatt et D-nr.
- Enighet om at hvis en blodbank skal akseptere D-nummer må blodbanksystemet deres kunne benytte D-nummer, og den enkelte blodbank må ha sikre rutiner som ivaretar full sporbarhet hvis blodgiver på et senere tidspunkt får norsk personnummer.
- Det ble nevnt at blodgivere som skifter kjønn også gir liknende utfordringer mht. sporbarhet i og med skifte av personnummer.
- Helsedirektoratet mener bruk av D-nummer kan være mulig, men understreker at blodbankene selv må ta ansvar for at sporbarhet er tilstrekkelig og ivarettatt

02/2018 Oppfølging av forslag til elektronisk ID-kontroll ved blodgivning (oppfølging fra forrige møte)

- Hdir skulle etter forrige møte sjekke nærmere hva dette prosjektet går ut på og om dette punktet kan ses i sammenheng med saken om sikker ID.
- Hdir har gjentatte ganger kontaktet Helse Sør-Øst, men venter fortsatt på tilbakemelding og vil fortsette å etterspørre svar fra HSØ.

07/2018 ISBT128 (oppfølging fra forrige møte)

- Ingunn Reite og Teresa Knutsen redegjorde – se vedlagte presentasjon; *Hvem bruker, hvem har ansvar, hva er dette...- og hva er veien videre?*
- Arbeidet med dette kodeverket i Norge er det nå Reite og Knutsen som holder i, de fikk i sin tid oppgaven av Kvalitetsrådet for transfusjonstjenesten.
- Rådet mener en faggruppe bør holde i dette arbeidet, det bør være en mindre sårbar struktur enn i dag. En slik faggruppe bør bestå av én representant fra hvert RHF, men med nasjonal forankring. Forankring hos e-helsedirektoratet synes naturlig tatt i betraktning annet kodeverk de forvalter.
- Helsedirektoratet kontakter i første omgang Direktoratet for e-helse, deretter kan saken følges opp videre mot RHFene i samarbeid med Rådet.

08/2018 Ulik informasjon på nettsider – dette bør samordnes

- Informasjon om blodgivning varierer mellom nettsider - burde dette vært samlet på én side slik at det er enklere å ha samme praksis? Sak innmeldt av HOD.
Eksempler:
<https://helse-bergen.no/blodbanken/sjekkliste-for-blodgivning/sjukdom-og-infeksjonar>
&
<https://oslo-universitetssykehus.no/avdelinger/klinikk-for-laboratoriemedisin/avdeling-for-immunologi-og-transfusjonsmedisin/seksjon-for-blodgivning/seksjon-for-blodgivning#sjekk-om-du-kan-gi-blod>
- Rådet mener dette er lokal tilpasning av informasjon som er helt OK.
- Det finnes allerede en felles side (giblod.no) samt informasjon på helsenorge.no
- Det kom i diskusjonen opp at det skaper uro hvis blodbanker innfører lokale karantenebestemmelser - f.eks. knyttet til Vestnilfeber - før myndighetene har varslet om at utbruddsseasonen er i gang. Ønske om at blodbanker som innfører egne karantenebestemmelser som er strengere enn myndighetenes anbefaling varsler øvrige om dette (inkl. begrunnelse).

09/2018 Er det behov for oversetting av spørreskjemaer til blodgivere til engelsk?

- Henvendelse fra overlege Haug Nissen-Meyer, presentert av OUS v/Geir Hetland
- Utløst av henvendelse til OUS fra person som bor og jobber i Norge og snakker godt engelsk, men ikke norsk
- Trygg kommunikasjon (begge veier) er det vesentlige som uansett må ivaretas.
- Språkkompetansen til den som skal motta og tappe blodgiver kan være en utfordring.
- Et godt oversatt skjema på engelsk vil være et godt verktøy for de som skal motta, intervju og tappe
- Viktig å huske at også situasjoner som kan oppstå etter tapping må kunne håndteres, særlig relevant å huske på om man på sikt tenker akseptere og motta blodgivere på andre språk enn engelsk, f.eks. polsk.
- Særlig relevant og aktuelt i de større byene å kunne motta blodgivere som ikke snakker norsk.
- Det må eventuelt formuleres tydelig at det er frivillig for blodbankene å ta imot blodgivere på annet språk enn norsk og at ingen kan kreve å få gi blod hvis de ikke snakker norsk.
- For de som bruker elektronisk blodgiverskjema må man kanskje også tenke på økonomien og hva det vil koste å tilpasse til engelsk skjema
- Å gjennomføre som et prøveprosjekt i Oslo ble lansert som en idé, og så evaluere dette før man tar stilling til videre "utrulling".
- Endelig versjon av engelsk skjema må komme fra Hdir, informasjon kan trolig utarbeides lokalt ved de blodbankene som velger å ta imot engelsktalende blodgivere
- OUS fikk i oppgave å utarbeide forslag til blodgiverskjema på engelsk, info-brosjyre samt tilhørende kommunikasjonsopplegg som så sendes til Rådet og Helsedirektoratet for gjennomgang.

10/2018 Ny holdbarhet av tint plasma - bør det være mer detaljerte nasjonale anbefalinger utover teksten i felleskatalogen?

- <https://www.felleskatalogen.no/medisin/octaplasma-octapharma-613694>
- Presentasjon ved Jens Kronborg.
- Ikke samsvar mellom tekst i felleskatalogen, utsagn fra lokal representant for Octapharma Norge og "British society of haematology" sine guidelines.... Hva skal man velge å forholde seg til?
- Mye av plasmaforbruket (30-50%) er ikke indisert.
- Mye tint ubrukt plasma må kastes, særlig ved små sykehus
- Rådets leder Anne Rø vil anmode Sykehusinnkjøp HF om å be Octapharma oppgi tydelige tidsbegrensinger hva gjelder oppbevaring utenfor kjøleskap, mulig retur til kjøleskap for senere bruk mm.

11/2018 Kvalitetsregister for blod

- Orientering fra Jens Kronborg.
- Nasjonalt transfusjonsregister er et ønske, vil være nyttig for kvalitetsforbedringsarbeid.
- Den årlige transfusjonsstatistikken som utarbeides av Bærum sykehus og publiseres på Helsedirektoratet sine nettsider dekker ikke fullt ut tjenestens behov.
- Et slikt register anses være viktig for pasientsikkerheten – bør/kan Hdir/HOD pålegge HFene å jobbe med et slikt register?
- Dette er et faglig behov og flere mente at dette bør kunne løftes av miljøet selv ved at man tar initiativ i egne virksomheter.
- PMB-gruppen bør kunne bidra i definisjonsjobben (eventuelt anmode via NIFT til PMB).
- Helsedirektoratet minnet om "Nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre" (<https://www.kvalitetsregistre.no/>) som gir bistand og veiledning, blant annet til hvordan man bør bygge opp et slikt register.

12/2018 Nasjonal studie av massive transfusjoner

- Dette er en pågående studie ved Haukeland, forankret i NFIT. Foreløpige data ble presentert av Torunn O Apelseth. Disse foreløpige data er tidligere presentert for deltagende sykehus. Data er ikke vedlagt, da disse ikke enda er publisert.
- Det var en påfølgende diskusjon, med enkelte innspill til prosjektleder. Ytterligere innspill til prosjektet kan sendes direkte til Torunn Apelseth.

Eventuelt

- MSM og blodgiving:
 - Hdir orienterte kort om at Danmark planlegger å åpne opp for at MSM kan gi blod etter 4 mnd karantene. Dette har utløst en del henvendelser fra media. Være forberedt på at Hdir og Rådet kan bli bedt om å re-diskutere 12-månedersregelen. Se vedlagt kort oppsummering av status i våre naboland.
 - Geir Hetland OUS refererte til fersk publisasjon fra USA som synes relevant, Hdir og Rådet vil gjerne få tilsendt mer informasjon/referanse/link til denne.
- Innspill til mulig sak for neste møte: Drøfte behov for nasjonale anbefalinger vedrørende "bedside" identitetssikring. Hdir vil se nærmere på hva som er diskutert og konkludert tidligere angående dette.
- Neste møte blir mandag 29. april kl. 10-14 i Helsedirektoratets lokaler på Storo.